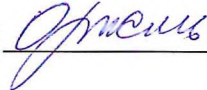

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Вченої ради Інституту
вищої освіти НАПН України
від 08 січня 2024 р. № 1/2

Голова
Вченої ради Олена ОРЖЕЛЬ

**ПОРЯДОК
ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЗАХИСТУ ДИСЕРТАЦІЇ НА
ПРИСУДЖЕННЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ В ІНСТИТУТІ
ВИЩОЇ ОСВІТИ НАПН УКРАЇНИ**

Київ – 2024

Укладачі: Скиба Ю.А., доктор педагогічних наук, доцент, заступник директора з наукової роботи;
Жабенко О.В., кандидат наук з державного управління, учений секретар;
Слободянюк О.М., кандидат педагогічних наук, завідувач відділу науково-організаційної та кадрової роботи.

1. Порядок організації та проведення захисту дисертації на присудження ступеня доктора філософії в Інституті вищої освіти НАПН України (далі – Інститут) розроблено відповідно до Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою КМУ від 12 січня 2022 р. № 44.

2. Дисертація повинна мати обсяг основного тексту дисертації – 5,5–8 авт. арк.

3. Не пізніше ніж протягом дев'яти місяців до завершення нормативного строку навчання за акредитованою освітньо-науковою програмою здобувач:

– звертається до відділу науково-організаційної та кадрової роботи для отримання довідки про виконання освітньо-наукової програми;

– надає науковому керівнику остаточний варіант дисертації (науковий керівник протягом місяця готує письмовий висновок з оцінкою роботи здобувача у процесі підготовки дисертації, виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану; характеризує якість роботи, зазначає її позитивні сторони; особливу увагу звертає на недоліки, мотивуючи можливість або недоцільність подання дисертації до захисту).

4. Протягом двох тижнів після отримання письмового відгуку від наукового керівника здобувач звертається до відділу, у якому здійснювалася підготовка (далі – відділ), з письмовою заявою щодо отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації ([Додаток А](#)).

До заяви додаються:

– дисертація в друкованому та електронному вигляді;
– наукові публікації (або їх копії), в яких висвітлено наукові результати дисертації;

– академічна довідка про виконання освітньо-наукової програми;

– висновок наукового керівника (керівників) ([Додаток Б](#)).

5. Відділ науково-організаційної та кадрової роботи здійснює перевірку дисертації на відсутність / наявність академічного плагіату та надає здобувачу протокол про результати перевірки ([Додаток В, Г](#)).

6. Після надходження письмової заяви здобувача, завідувач відділу у якому здійснювалася підготовка, протягом двох тижнів, організовує засідання відділу для публічної презентації здобувачем наукових результатів дисертації. Науковий керівник спільно з завідувачем відділу у якому здійснювалася

підготовка здобувача, гарантом освітньо-наукової програми та завідувачем відділу науково-організаційної та кадрової роботи погоджують пропозиції щодо учасників розширеного засідання, на якому проводиться публічна презентація аспірантом наукових результатів дисертації та їх обговорення.

З метою надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації проводиться публічна презентація здобувачем наукових результатів дисертації та її обговорення на розширеному засіданні відділу, у якому здійснювалася підготовка здобувача. Результати обговорення та проведення презентації відображаються у висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації, який підписується головуючим на засіданні ([Додаток Д](#)).

У разі отримання негативного висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації за здобувачем зберігається право на повторне звернення до відділу з письмовою заявою щодо отримання такого висновку після доопрацювання дисертації або на поновлення в закладі для завершення виконання відповідної освітньо-наукової програми, якщо здобувач достроково відрахований з аспірантури за власною заявою.

7. За умови отримання позитивного висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації здобувач не пізніше двох тижнів звертається до голови Вченої ради Інституту з письмовою заявою про утворення разової спеціалізованої вченої ради (далі – разова рада).

У заяві здобувач засвідчує, що дисертація виконана ним самостійно з дотриманням академічної доброчесності, підтверджує, що подано до захисту остаточний текст дисертації, та зазначає мову захисту дисертації (державна або за бажанням здобувача англійська мова) ([Додаток Е](#)).

До заяви додаються:

- дисертація в друкованому та електронному вигляді;
- наукові публікації (або їх копії), в яких висвітлено наукові результати дисертації;
- академічна довідка про виконання відповідної освітньо-наукової програми;
- висновок наукового керівника (керівників);
- протокол перевірки на відсутність / наявність академічного плагіату;
- висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

8. Вчена рада Інституту не пізніше двох місяців з дня отримання заяви здобувача утворює разову раду у складі п'яти осіб – голови разової ради, двох рецензентів та двох офіційних опонентів, про що видається наказ закладу.

9. Відділ, на засіданні якого здійснювалася публічна презентація здобувачем наукових результатів дисертації, подає Вченій раді Інституту пропозиції щодо кандидатур до складу разової ради ([Додаток Ж](#)).

У разі відсутності в Інституті можливості призначити двох рецензентів разова рада утворюється у складі голови ради, одного рецензента та трьох офіційних опонентів.

Офіційні опоненти не можуть працювати в одному і тому ж закладі та включаються до складу разової ради за їх письмовою згодою ([Додаток З](#)).

10. Рішення про утворення разової ради приймає Вчена рада Інституту. Інститут на підставі рішення Вченої ради видає наказ про утворення разової ради.

11. Після прийняття Інститутом рішення про утворення разової ради, здобувач подає до відділу науково-організаційної та кадрової роботи документи, перелік яких є вичерпним:

- 1) дисертацію в друкованому (два примірники) та електронному вигляді;
- 2) копії наукових публікацій, зарахованих за темою дисертації, на яких повинні бути зазначені вихідні дані відповідних видань;
- 3) академічну довідку про виконання відповідної освітньо-наукової програми;
- 4) висновок наукового керівника (керівників);
- 5) висновок відділу, де проводилася публічна презентація здобувачем наукових результатів дисертації, про її наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації у двох примірниках.

12. Протягом п'яти робочих днів з дати видання Інститутом наказу про утворення разової ради відділ науково-організаційної та кадрової роботи:

1) оприлюднює на офіційному веб-сайті Інституту електронну копію дисертації у форматі PDF/A з текстовим шаром з накладенням електронного підпису здобувача, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису (з використанням кваліфікованої електронної позначки часу), та інформацію про склад разової ради, посилення на веб-сайт, де здійснюватиметься трансляція захисту дисертації;

2) вносить інформацію про утворення разової ради до інформаційної системи Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (далі – інформаційна система);

3) передає друкований примірник дисертації, підписаний здобувачем, до бібліотеки НАПН України;

4) подає електронний примірник дисертації до державної наукової установи «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації», а також розміщує на офіційному веб-сайті Інституту в рубриці «Публікації».

13. За результатами вивчення дисертації та наукових публікацій здобувача, зарахованих за темою дисертації, протягом 45 календарних днів з дня оприлюднення інформації в інформаційній системі про утворення разової ради кожен рецензент подає разовій раді рецензію ([Додаток И](#)), а кожен офіційний опонент – відгук ([Додаток К](#)), в яких зазначають результати власної оцінки наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача, зокрема:

- новизни представлених теоретичних та / або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, їх наукової обґрунтованості,
- рівня виконання поставленого наукового завдання,
- оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності.

Рецензенти й офіційні опоненти забезпечують об'єктивність підготовлених ними рецензій і відгуків, та надають до разової спеціалізованої ради друковані примірники засвідчують їх власними підписами та відбитками печаток закладів за основним місцем роботи та електронні копії рецензій

(відгуків) у форматі PDF/A з текстовим шаром з накладенням електронного підпису рецензента (офіційного опонента), що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису (з використанням кваліфікованої електронної позначки часу).

У разі коли рецензія (відгук) не відповідає встановленим вимогам, голова разової ради визначає строк для її (його) доопрацювання.

У разі неподання рецензії (відгуку) у встановлений строк або подання з порушенням встановленого строку голова разової ради ініціює перед Вченою радою Інституту питання про заміну відповідного члена ради.

У разі виявлення членами ради академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації у дисертації та / або наукових публікаціях здобувача рецензент (офіційний опонент) зазначає про це у своїй рецензії (відгуку).

14. Протягом трьох робочих днів із дня надходження до разової ради останньої рецензії (відгуку):

– разова рада призначає дату, час і місце проведення публічного захисту дисертації. Дата проведення публічного захисту дисертації призначається не раніше ніж через два тижні та не пізніше ніж через чотири тижні з дня надходження до разової ради останньої рецензії (відгуку). Інформацію про дату, час і місце проведення публічного захисту дисертації відділ науково-організаційної та кадрової роботи оприлюднює на офіційному веб-сайті Інституту та вносить до інформаційної системи;

– електронні копії рецензій (відгуків) у форматі PDF/A з текстовим шаром з накладенням електронного підпису рецензента (офіційного опонента), що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису (з використанням кваліфікованої електронної позначки часу), відділ науково-організаційної та кадрової роботи оприлюднює на офіційному веб-сайті Інституту, а їх копії на вимогу здобувача надаються йому для ознайомлення.

15. Публічний захист дисертації проводиться на засіданні разової ради, яке вважається правоможним за умови участі в ньому повного складу разової ради.

Члени разової ради та / або здобувач можуть брати участь у засіданні разової ради за допомогою засобів відеозв'язку в режимі реального часу. Інститут забезпечує можливість використання засобів відеозв'язку, зокрема особами з інвалідністю.

У разі відсутності кворуму для проведення засідання разова рада приймає рішення про перенесення дати проведення захисту дисертації, призначаючи іншу дату не раніше ніж через два тижні та не пізніше ніж чотири тижні від попередньої дати.

Протягом трьох робочих днів із дня прийняття рішення про зміну дати проведення захисту дисертації інформація про дату, час і місце проведення захисту дисертації відділом науково-організаційної та кадрової роботи оприлюднює на офіційному веб-сайті Інституту та вносить до інформаційної системи.

16. Інститут забезпечує трансляцію захисту дисертації в режимі реального часу на своєму YouTube-каналі, а також відеозапис трансляції захисту дисертації.

Якість і тривалість відеозапису трансляції захисту дисертації повинна бути достатньою для того, щоб повністю (без перерв) відтворити процедуру захисту дисертації, в тому числі з виступами здобувача та членів разової ради, наукової дискусії, а також голосування кожного з членів ради.

17. Засідання разової ради для захисту дисертації проводиться головуючим державною мовою за такою процедурою:

- головуючий інформує членів ради про правоможність зібрання і за наявності кворуму відкриває засідання;
- оголошує порядок денний, назву дисертації, відомості про склад разової ради;
- головуючий інформує членів ради про погоджену зі здобувачем мову захисту дисертації;
- оголошує відомості про здобувача;
- здобувач викладає основні положення дисертації та відповідає на запитання, що носить характер відкритої наукової дискусії;
- виступ офіційних опонентів і рецензентів;
- після виступу кожного опонента і рецензента здобувачеві надають слово для відповіді;
- після кожного виступу здобувача для відповіді на зауваження офіційних опонентів та рецензентів головуючий пересвідчується, чи задоволений опонент / рецензент цією відповіддю;
- у разі надходження до закладу звернень інших осіб з оцінкою дисертації разова рада озвучує їх під час публічного захисту дисертації;
- здобувач відповідає на зауваження, що містяться у зверненнях інших осіб;
- прилюдне обговорення дисертації, у якому усі члени ради разової ради повинні оцінити науковий рівень дисертації та відкрито висловити свою позицію за присудження або за відмову у присудженні ступеня доктора філософії, та рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії;
- проведення відкритого голосування;
- оголошення результатів відкритого голосування (рішення вважається позитивним, якщо його підтримали не менше ніж чотири члени разової ради; негативним, якщо його підтримали три чи менше членів разової ради);
- оголошення головуючим рішення ради щодо присудження здобувачу ступеня з відповідної галузі науки та за відповідною спеціальністю;
- закриття засідання.

18. Після прийняття разовою радою рішення про присудження (відмову у присудженні) ступеня доктора філософії ([Додаток Л](#)):

1) протягом трьох робочих днів відділ науково-організаційної та кадрової роботи оприлюднює рішення разової ради про присудження (відмову у присудженні) ступеня доктора філософії та відеозапис трансляції захисту дисертації на офіційному веб-сайті Інституту.

2) протягом п'яти робочих днів відділ науково-організаційної та кадрової роботи подає інформацію про результати захисту дисертації до інформаційної системи.

У разі зняття дисертації із захисту протягом трьох робочих днів з дати захисту дисертації відділ науково-організаційної та кадрової роботи оприлюднює інформацію про це на офіційному веб-сайті Інституту, а також подає її до інформаційної системи.

19. У разі зняття здобувачем дисертації із захисту або відмови разової ради у присудженні ступеня доктора філософії здобувач має право за умови доопрацювання подати дисертацію повторно до захисту не раніше ніж через рік, крім випадку, якщо разова рада виявила факти академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації у дисертації та / або наукових публікаціях, в яких висвітлені основні наукові результати дисертації, заява про зняття дисертації із захисту не приймається. У такому разі разова рада приймає рішення про відмову у присудженні ступеня доктора філософії без права повторного подання дисертації до захисту.

Повторний захист дисертації після її доопрацювання можливий за умови отримання здобувачем повторно висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

20. На підставі рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії Інститут не раніше ніж через 15 та не пізніше ніж через 30 календарних днів з дня захисту дисертації видає наказ про видачу здобувачеві диплома доктора філософії та додатка до нього європейського зразка.

Якщо протягом 15 календарних днів з дня захисту дисертації Інститутом було виявлено порушення встановленої цим Порядком процедури захисту дисертації або до Інституту надійшло повідомлення про таке порушення, наказ Інституту про видачу здобувачеві диплома доктора філософії видається у разі прийняття Вченою радою рішення про залишення рішення разової ради в силі.

Рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії набирає чинності з дати набрання чинності наказу Інституту про видачу диплома доктора філософії.

Диплом доктора філософії оформляється за формою, затвердженою Міністерством освіти і науки України, та видається здобувачеві відповідно до Порядку замовлення, видачі та обліку диплома доктора філософії та додатка до нього європейського зразка в Інституті вищої освіти НАПН України. Друк диплома доктора філософії здійснюється за кошти здобувача (крім здобувачів підготовка яких здійснюється за кошти державного бюджету).

Протягом десяти робочих днів із дня видачі диплома доктора філософії Інститут додає копію рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії, засвідчену головою разової ради, до примірника дисертації, що передається на зберігання до Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського.

21. Висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації, рецензії, відгуки, рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії та відеозапис трансляції захисту дисертації додаються

відділом науково-організаційної та кадрової роботи до особової справи здобувача, що зберігається відповідно до законодавства.

22. Дисертацію (разом з активним посиланням на неї в інформаційній системі), рецензії, відгуки, рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії, відеозапис трансляції захисту дисертації Інститут оприлюднює на офіційному веб-сайті та забезпечує до них вільний доступ для перегляду не менш як шість місяців із дати набрання чинності рішенням разової ради про присудження ступеня доктора філософії.